

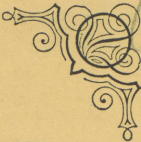
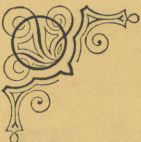
En skymningsstund.

Thomasson, Pehr,

59 C BR.

Roman
No.
(B.)
0

EN SKYMNINGSSTUND.

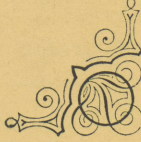
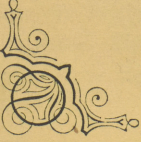
BERÄTTELSE

af

Pehr Thomasson.

Stäm. 1868

Pris: 50 öre.

BY SKYMINGSTAND
 BY SKYMINGSTAND

BRITISH
 BRITISH

John Thompson
 John Thompson

STAMP
 STAMP

EN SKYMNINGSSTUND.

BERÄTTELSE

af

Pehr Thomasson.

— o o o o —

STOCKHOLM,
Sigfrid Flodins förlag.

Framför brasan i öfverstinnan Lambergs lilla förmak satt en ung qvinna. I den fina, smärta handen stödde hon sitt lockiga hufvud.

Det var en af dessa ruskiga och blåsiga höst-aftnar, då regnet smattrar mot fönsterrutorna... en af dessa aftnar, då man högre än någonsin uppskattar värdet af en flammande brasa och ett trefligt hem.

Den unga qvinnans profil aftecknade sig mot det fladdrande och obestämda eldskenet. Denna profil var ej regelbundet skön, men det ovanligt rika, bruna och nästan guldkimrande håret omgaf ett uttrycksfullt och behagligt ansigte. Hon var försjunken i djupa tankar och hennes stora, eljest så blixtrande svarta ögon voro med sorgset uttryck fästade på mattans brokiga blommor.

På soffan framför divansbordet halfåg en äldre qvinna. Det var husets värdinna, öfverstinnan Lamberg, som uppmärksamt betraktade sin unga gäst. Ord tycktes sväfva på hennes läppar, men, ehuru väl fulla af deltagande, uttalades de icke, utan äfven hon försjönk i vemodsfulla drömmier.

Hon tänkte på huru detta bleka och sorgsna ansigte, hvilket hon nu betraktade, för kort tid se-

dan varit så strålande af lif och helsa, huru melodiskt hennes skratt hade klingat och kindens groppar dervid varit så förtjusande, att alla, som då sett henne, blifvit intagna af denna okonstlade och oemotståndliga glädtighet, som så ofta åtföljer den första ungdomen, innan sorger, pröfningar och lifvets alldagliga bekymmer lagt sin skugga öfver själens tankar.

Den tystnad, som hittills herrskat, afbröts då af den unga qvinnan, som halfhögt sade:

— Det är i dag den 9 November.

— Den 9 November, eftersade öfverstinnan.

— I dag för 10 år sedan erhöll jag här ett hem, återtog den unga qvinnan... ack, om jag aldrig hade lemnat detsamma... Detta lif, som var så glädjerikt, skulle dock slutligen bringa mig så mycken smärta... Att blott vara tjugufyra år gammal, med en hel framtid framför sig... en hel framtid af sorg och bekymmer, utan en enda glädjestråle, utan ett enda hopp... o, detta är bra sorgligt...

— Säg icke så, Helena, svarade öfverstinnan, till hälften bedjande, till hälften förebrående, — ännu kan mången glädje blomstra för dig... din son...

— Min son... ack, faster... jag törs icke ens af honom hoppas någon glädje, svarade den unga qvinnan och klara tårar darrade i hennes mörka ögon. Efter några minuter började hon ånyo:

— Den tystnad jag hittills iakttagit, vill jag nu bryta. Orsaken hvarföre jag lemnat min make, som jag en gång... ja, som jag ännu så högt älskar, skall blifva klar för dig... Detta förfärliga hvarföre, hvilket jagat mig bort från honom och som alltid skall åtskilja oss, vill jag nu omtala. Hör derföre mitt hjertas bikt... Men jag går långt bort i tiden... den tiden, då jag var ett sorglöst barn, ty innan jag vidrör min lefnads olycka, behöver jag värma och stärka min själ vid upprepadet af gamla kära minnen.

Hon reste sig upp, lade några vedträd på elden, som dervid muntert sprakade, och återtagande sin plats, började hon:

— Det gifves stunder, likasom denna, då man mera än någonsin tycker sig sakna de kära anhöriga man förlorat, och då tanken ovilkorligen framkallar den tid de voro oss nära. För några ögonblick sedan återupplefde jag min flydda barndom... dess minnen ligga dels som ett ljuft kaos i min själ, dels framstå de till verkligt medvetande och hågkomst. Främst bland dem alla är min moders bild. Jag tyckte mig så tydligt se henne stå i det öppna salsfönstret, från hvilket hon småleende betraktade huru jag sprang fram och tillbaka i den stora körsbärsalléen, under det jag med ett litet spö ifrigt piskade på en liten ostyrig häst, som representerades af en trädgårdsstör. Körsbärsträden stodo i blomstring... de hvita bladen föllo emellanåt likt ett doftande snömoln.

Min mor vinkade mig omsider. Jag släppte den förmenta hästen och skyndade att möta henne på den breda trappan, som förde till trädgården. Hon stannade, torkade min fuktiga panna och lyfte mig upp på armen, samt bad mig en annan gång ej springa så häftigt. Huru nära smög jag mig icke intill denna veka, smärta varelse, som svigtade under min tyngd, och dock tycker jag mig aldrig ha hvilat lugnare och tryggare.

Om aftnarne, sedan jag gått till sängs, satt min mor alltid vid min sida. Med mina sammanknäppta händer ömt slutna emellan sina, lärde hon mig framstamma böner, dem hon förklarade. På mina oändliga frågor lyssnade hon med tålmod, och å min sida sökte jag fatta det obegripliga och oändliga. Uttröttad orkade jag ibland ej att läsa mina böner till slut... jag insomnade, men kände i drömmen, då hennes kyss berörde min panna.

I en hast förmörkades dessa leende taflo... Ett gränslöst vemod bemäktigade sig min barnasjäl; ty jag saknade min mor.

Med sin ömma vaksamhet följde hon ej längre mina företag. Blek och matt låg hon på en säng och hennes ögon hvilade sorgset på mig, der jag satt uppkrupen på en stol, allt emellanåt smekande hennes brännande kinder, medan hon berättade så många lärorik saga.

Men också sagorna upphörde; min mor orkade ej längre tala så mycket. De stunder jag fick uppehålla mig i sjukrummet blefvo allt sällsyntare och

man ålade mig att vara mycket tyst och stilla. Min far smög sig sakta omkring oss, och de enda ljud som hördes voro från golftiljorna, hvilka knarrade under hans ståtliga gestalt.

Hvarje dag besöktes min mor af läkaren, som reste till oss från närmaste stad. För hvarje dag blef hans allvarliga ansigte allt allvarligare.

För min del tyckte jag icke om honom; ty min mor hade varit sjuk allt sedan han kom i vårt hus, och jag vet ej genom hvilken idéförbindelse jag tillskref honom vara orsaken till denna olycka. Så fort jag såg honom, började jag skrika. Detta orade min mor. Derför blef jag alltid vid hans ankomst förd ur rummet, in till Magda, min gamla sköterska.

Så förgick en lång tid, jag tror flera månader.

Tidigt en morgon väcktes jag då af min far. Från hans ögon föllo heta tårar ned på mitt hufvud... jag tyckte de brände som eld.

Förvånad och skrämnd betraktade jag honom.

Han ålade Magda att i största hast påkläda mig, hvarefter han tog mig på armen och bar mig in till min mor, sättande mig vid hennes fötter.

Morgongryningen kastade sin gråaktiga dager in i sjukrummet. Min mors anletsdrag förekommo mig dervid blekare och genomskinligare än förut; men hennes ögon voro lika strålande och klara, som den tiden då hon och jag sprungo i kapp på ängen.

Min far hade fallit på knä vid sidan af sängen,

der han häftigt snyftande dolde sitt hufvud i händerna.

Då greps jag af en ångestfull fruktan och gråtande kysste jag min mors lilla afmagrade hand, som hvilade ofvanpå täcket.

— Gråt ej, lilla Helena, hviskade min mor. — Se, jag är ju glad; ty jag går till Gud, der vi förr eller senare skola återse hvarandra. Var lydig och snäll... och glöm aldrig de lärdomar jag så ofta upprepat.

Hon teg en stund, samt smålog så huldt, att jag ovilkorligen kände mig lugnad. Derpå vände hon sig till min far och sade:

— Carl... din djupa sorg och dina tårar göra mig alltför vehjertad, och mina tankar hänga derföre mera vid jordelifvet, än hvad de kanske borde. Jag lemnar dig ju icke ensam, du har vår dotter... hennes uppfostran kommer nu att helt och hållet hvila på dig... måtte Gud välsigna och bevara eder!

— Amen, hviskade min far och upplyfte sitt tårdränkta ansigte.

Med ömhet tryckte han mig till sitt bröst. Derpå höll han mig framåt, så att jag kunde kyssa min mor.

Hennes ögon voro nu fördunklade af tårar. Seende detta brast jag åter i gråt och hakande mig fast vid hennes hand ropade jag:

— Mamma får ej gå bort, o, gå icke bort!

— Barn, vi återse ju hvarandra, der vi ej mera

skola skiljas... detta är mitt fasta hopp, hviskade hon med allt svagare stämma, och hennes bröst höjde sig med häftighet. Efter några ögonblicks tystnad återtog hon:

— Farväl, min älskling, ännu en kyss förr än vi skiljas!

Våra läppar möttes nu för sista gången... ack, hennes ögon sågo på mig med ett uttryck som jag aldrig kan glömma...

Den unga qvinnan hämtade djupt efter andan. I hennes mörka ögonhår glittrade klara tårar.

— Lugna dig, barn, sade öfverstinnan, som reste sig upp från soffan och nu smekande lade sin arm omkring den upprörda qvinnans hals; — du upprör dig eljest för mycket.

— O, nej, det gör mig tvärtom godt att tala om allt detta, svarade Helena, borttorkande tårarne. — Huru många gånger har jag icke upprepat dessa hågkomster, och ändå förekommer det mig hvarje gång, som vore det osagdt och som skulle jag genom berättelsen härom lätta mitt hjerta...

— Gör det då. Du vet att ingen med större deltagande än jag lyssnar till dina ord, svarade öfverstinnan, tagande plats i en emma, hvilken hon drog till den unga qvinnans sida.

Helena kysste hennes hand och fortfor:

— Ehuru jag icke tillfyllest uppfattade den förlust, som förestod mig, greps jag likväl af en ousäglig ångest.

Min far höll mig fortfarande på sina armar.

Oaktadt jag sträfvade emot, bar han mig ur rummet in till Magda; der lemnade han mig hastigt.

Jag kröp upp i min lilla säng och döljande hufvudet i kuddarne grät jag alldeles öfvergifvet.

Fåfångt talade gamla Magda om huru jag borde vara en snäll och förständig flicka. Jag hörde knappast hvad hon sade.

Omsider återinträdde min far. Hans ansigte var förfärligt blekt och gången vacklande. Med darrande händer lyfte han mig på sitt knä och kysste mig gång efter annan. Derpå sökte han förklara att min mor var hos Gud i himmelen, hvarifrån hon aldrig skulle återvända.

Jag blickade upp mot himlen; den var kulen och höstvinden jagade mörka molnmassor. Öfver de gråa molnen vore säkert ljust och herrligt och jag önskade vara mycket snäll, för att snart få komma dit upp.

— Hvarför lemnade mamma oss, hvarför fingo vi ej följa henne? snyftade jag.

— Ja, hvarföre... suckade min far och tryckte mig ännu fastare intill sig.

På detta sätt sutto vi länge.

Dagar gingo, under hvilka jag var lika sorgsen. De enda ögonblick jag kände någon glädje, voro de, som jag fick sitta på min fars knä, då hans sorgbundna ansigte lutade sig emot mitt.

Ibland vandrade jag omkring i hopp att möta min mor; ty det låg något omöjligt för mig i tan-

ken, att hon för alltid kunnat lemna oss, som voro hennes hjerta så kära.

Men öfverallt der jag framgick var tyst och stilla. Till och med de eljest glada och bullersamma tjensteflickorna smögo sig hviskande omkring.

En dag påtog Magda mig en nyklädning: den var svart. Emot vanan kände jag dervid ej något nöje, kanske derföre att min gamla sköterska suckade så djupt, då hon satte den på mig, dervid mumlande:

— Stackars liten, som så tidigt skulle bära denna drägt!

Jag tyckte klädningen tryckte och gjorde mig olyckligare än förut. Innerligt bad jag derföre att få aftaga den.

— Det går aldrig an, invände Magda allvarligt; — hvad skulle pappa säga, om hans lilla flicka ej skulle vilja bära sorgdrägt efter sin mor.

Detta svar var afgörande. Jag bar tåligt den tunga drägten.

På eftermiddagen kommo de flesta af våra grannar. Den gamle vänlige prosten klappade mig på hufvudet, då jag omtalade att jag var så ledsen för min mor var död.

Snart härpå fördes jag in till Magda, som tog mig på armen och ställde sig vid fönstret.

Alla grannarne jemte min far voro församlade utanföre; några af dem buro en svart kista, hvilken var rikt smyckad med hvita och gröna blomsterkransar.

Magda grät och tryckte mig hårdt intill sig, samt hviskade mången välsignelse.

— Hvarthän skola de gå, hvad är det för en kista, som de bära emellan sig? frågade jag.

— Det är Helenas mamma, som skall begravas.

— Mamma, ropade jag, bristande i häftig gråt och ville slita mig lös, för att springa efter de bortgående; men Magda höll mig fast och sade:

— Kära barn, det hjälper till ingenting, hon kommer ändå aldrig tillbaka.

Tonen lät sorgsen och öfvertygande. Jag fälde mitt hufvud och hviskade:

— Jag trodde hon gått till Gud.

— Det är blott själen, som går till Gud, kroppen blir kvar och gömmes på kyrkogården. Dit skall Helena få gå och se sin mammas graf.

Rätt klart förstod jag icke Magdas ord, men löftet att få se min mors graf lugnade mig något.

Dagen härpå sade min far att vi skulle gå till kyrkogården. Huru otålig sprang jag ej förut! De gula löfven rasslade under mina fötter, och höstsolens sken så vänligt och gladt.

På min arm hängde en krans af murgröna och hvita astrar, hvilken jag med Magdas hjälp hade sammanbundit.

— Lägg din krans här, sade min far och stannade framför en liten kulle, hvilken var alldeles öfvertäckt af halfvissnade blommor.

Knäböjande lade jag kransen och lutande mig

öfver den, runno mina tårar på de hvita bladen. Huru olycklig, huru öfvergifven kände jag mig icke. Jag visste mig vara nära min mor och ändå så oåterkalleligen skild... ack, döden återger ej hvad den en gång tagit.

Min far uppreste mig och jag smög mig tätt till hans sida. Äfven han var djupt upprörd. Vi satte oss vid grafven och solen lyste så vackert på den lilla hvitmenade kyrkans fönster, som låg helt nära oss. Huru väl mindes jag icke de få gånger jag dit fått åtfölja mina föräldrar...

Några af byns gossar lekte en bit ifrån oss. De hoppade så lätt öfver de små kullarne. Säkert hade de ingen kär och saknad anhörig, som hvilade derunder, eljest hade de icke kunnat vara så glada.

Vinden, som susade öfver oss i de nästan aflöfvade trädtopparne, var lik en klagosång. Det var som om de döda suckat öfver att ligga så undan-gömda.

Slutligen uppreste vi oss. Hand i hand gingo vi derifrån bort till den närbelägna prostgården.

Redan i förstugan välkomnade oss prostinnan, och aftagande min lilla kappa och hatt ropade hon på sina med mig jemnåriga döttrar.

Hade jag fått följa min egen böjelse, skulle jag helst velat stanna hos min far; nu nödgade de mig att leka. Härmed gick det till en början ganska trögt, men snart glömde jag för det stora och innehållsrika dockskåpet min stora sorg...

Emellanåt tittade min far in till oss; hans ansigte ljusnade då han såg oss leka. När han slutligen lofvade att jag skulle få ett likadant dockskåp, dansade jag rundt omkring.

Jag hörde honom suckande hviska till prostinnan några ord om barnasorgens hastiga öfvergående. Dessa ord återförde genast hågkomsten på min mor. Det föreföll mig, som hade jag genom min glömska begått en svår synd. Dragande mig undan i en vrå grät jag bittert, och ingenting roade mig mera.

Snart togo vi farväl, sedan min far tackat för löftet, att ofta få sända mig dit.

En tid härefter antog min far en gammal enkefru, som det ålåg att vårda såväl hushållet som mig. Likväl befattade hon sig mera med matlagningen och sin stickstrumpa än min uppfostran, och jag fick uppväxa temligen fritt och själfrådigt; ty min far tilltalade mig aldrig ogillande.

Ibland följde jag honom och åsåg huru åkrarne plöjdes, eller till stallet då kreaturen fodrades. Oftast var jag likväl i barnkammaren, der jag allt bättre och bättre trufdes i Magdas sällskap.

Hon hade också varit min mors sköterska och berättade små tilldragelser ur hennes barndom. Jag log och slog händerna samman af undran öfver, att också hon varit ett litet ostyrigt och skälmaktigt barn. Hela timmar kunde jag sitta och åhöra dessa berättelser, hvilka Magda tålmodigt upprepade, och ändå tyckte jag aldrig att hon talat nog.

Ett marmorkors restes på min mors graf, och det förgick knappast någon dag, som jag icke åtföljde min far till det kära stället.

På våren sändes jag till prostens, der jag började läsa tillsammans med mina glada lekkamrater.

År efter år förgingo. Snart var jag stora flickan, hela femton år gammal.

Då träffades jag af den andra djupa sorgen; ty äfven min far rycktes bort. In i döden hvilade hans brustna blickar kärleksfullt på mig, och jag sammanlade med skälfvande händer dessa älskade ögon, som aldrig på mig blickat ogillande eller förebrående.

Med hvilken känsla af förtviflan drog jag mig icke sedan undan på mitt rum; och många böner uppstego ur mitt bröst innan jag kunde förlika mig med Försynens vilja.

Från samma fönster, der jag åsett min mors sorgetåg, såg jag också, huru min fars stoft bortfördes.

Förutom grannarne följdes han till kyrkogården af alla sockenboarne. Den rättvisa och godhet, som han ständigt visat sina underhafvande, gjorde honom djupt sörjd och saknad, hvilket jag tydligt såg på alla de tårar, som föllo på hans graf.

Jag stirrade på den dystra processionen, hvilken långsamt ordnade sig, tills mina torra och brän-

nande ögon fylldes med tårar. Då det åter blef klart för min syn, var den stora gårdsplanen tom.

Det var så tyst, och klockornas ljud förlänade denna tystnad en helig betydelse, samt förekom mig som en återklang af mina föräldrars böner för sitt ensamma, öfvergifna barn.

Dagen derpå mottog jag ditt bref, kära faster, deri jag tillbjöds att dela ditt hem. Detta anbud gjorde mig stor glädje. Snart kom du sjelf och med dig mycken tröst. Huru kärleksfullt visste du ej att behandla det sorgsna barnets sjuka sinne... utan dig, hvad hade jag väl blifvit?

Huru noga minnes jag icke aftonen, innan vi lemnade det ödeblifna föräldrahemmet.

Redan hade jag besökt alla dyrbara och kära ställen, för att kasta en afskedsblick och tillhviska ett farväl. På min vandring mot hemmet stannade jag omsider framför ett litet rödmåladt trähus, hvilket låg till hälften undangömdt i en skogbeväxt däl.

Då jag trädde igenom förstugudörren, mötte mig ett till hälften gladt, till hälften sorgset »välkommen», från Magda, som sade sig länge ha stått på utkik efter det kära, väntade besöket.

Den lilla kojan, jemte ett årligt underhåll, hade den gamla fått i donation af sin affidne husbonde. Efter bästa förmåga hade jag varit behjelpig att ordna allt på det beqvämaste.

Väl gladde Magda sig att få »något eget», men hennes tårar runno, hvarje gång hon tänkte på or-

saken härtill, samt att den unga flicka, hon vårdat och nästan vant sig att anse som sitt eget barn, nu kanske för alltid skulle lemna henne.

Helt tysta och sorgsna togo vi plats i den lilla stoppade soffan.

Omsider reste sig Magda och lade en fin hvit serviette på bordet. Det var den första hon fått vid min mors födelse; en tidpunkt, då hon sjelf funderade på att gifta sig och sätta bo.

Hvarför denna föresats aldrig blef utförd, kände Magda bäst; men jag tror egentliga orsaken var, att hon aldrig kunde besluta sig att lemna min mor och sitt gamla herrskap.

Derpå framtog hon ur skänkskåpet tvänne par förgyllda koppar, som voro henne mycket kära, men hvars historia hon aldrig berättat. En gräddsniipa samt en korg med färska hvetebullar fyllde snart det lilla bordet. Den doftande drycken smakade oss förträffligt, och jag försäkrade, att jag hädanefter skulle sakna hennes goda kaffe.

Vid detta beröm smålog den gamla helt förnöjd, och hon protesterade blott obetydligt mot denna tro, hvilken hon tillfullo delade.

Derpå sutto vi åter helt tysta, och nedstämd tryckte jag Magdas skrynkliga hand.

— Ack, Helena, utbrast hon klagande, — hvarföre skulle jag gamla sjukliga skrälle öfverleva dem båda! Jag minnes så väl deras bröllopsdag... hvem hade då kunnat tro, att de så snart skulle gömmas i jorden!

Mina ögon summo i tårar.

— Se så, gråt inte, sade den gamla och strök smekande min kind. — »I dag mig, i morgon dig.» Vi lefva i en förunderlig tid... det är vår pligt, att alltid vara nöjda och undergifna.

Åter inträdde en lång tystnad.

— Magda glömmer väl ej att vårda grafvarna? hviskade jag.

— Nej, lita på mig... Har jag väl annat att göra, tills den gode Guden kallar mig bort? Och så vill jag låta gårdsdrängen Pehr skrifva till Helena och omtala, huru det växer och frodas.

— Tack... också jag vill skrifva. Aldrig, nej aldrig kan jag glömma Magdas godhet och omvårdnad...

— Jo, det är just något att tala om... Hade jag inte både föda och lön härföre? svarade hon med en knyck på hufvudet och ett försök att se butter ut.

— Också utan detta skulle Magda varit densamma, svarade jag, och blickade in i den gamlas vänliga ögon.

— Jo, hon förstår sig nog på, hur det skall vara, smålog denna, — och jag vill se den i synen, som icke skulle hålla af henne... Ack, Helena, huru skall jag väl kunna bära min ensamhet?

— Lofva att ej vara alltför ledsen och sörja för mycket, bad jag och lutade mig gråtande mot den gamlas axel. Derpå steg jag upp och påsatte helt långsamt hatt och schawl.

— Och nu farväl, kära Magda, hviskade jag, kastande mig i den trofastas armar, hvilka så tålmodigt och kärleksfullt hade burit mig.

— Gud, gif mig styrka att uthärda denna svåra pröfning, snyftade den gamla och följde mig ut i förstugudörren.

Vid vägens krökning vände jag mig ännu en gång och tillhviskade henne ett slutligt farväl.

Följande morgon kom den gamla helt tidigt till herregården, der ännu många kärleksfulla ord vexlades oss emellan... Och derpå reste jag med dig till det nya hemmet.

— Detta hem erhöll genom dig en förut ej erfaren trefnad... Enka och barnlös kände jag en tomhet, som du i rikt mått ersatte. Du gaf mitt lif ett ökad intresse... ett föremål, som jag kunde omhulda och älska! sade öfverstinnan med hjertlig värme.

— Aldrig kan jag glömma den moderliga kärlek, som faster egnade mig... Vål smärtade mig ännu den förlust, jag lidit, men den djupa sorgen mildrades, och mitt unga sinne fick icke öfverlemnas sig åt ensamhetens dystra grubblerier.

Till Magda skref jag långa, utförliga bref, om huru roligt och angenämt dagarne förflöto i det nya hemmet, och fick af henne lika utförliga beskrifningar på huru tårpilarna hängde sina friska kronor öfver grafkullarna, huru skönt de hvita rosorna doftade, och huru murgrönan smög sina smi-

diga rankor kring det hvita korset, hvars fotställning förvarade mina älskade föräldrars namn.

Våra bref blefvo gladare, allt efter som vi vänjde oss vid att lefva skilda från hvarandra.

Det dröjde emellertid icke länge innan jag erhöill ett bref, hvilket Magda ej hade dikterat. Men det var fullt med tusende helsningar... hennes sista helsningar.

Nu hade jag ingen, som kunde tala till mig från barndoms hemmet. Det var i främmande händer; men mina tankar lustvandrade der mången gång...

Väl mottog jag stundom mina väninnors meddelande om deras hemliga tycken, förhoppningar och bekymmer, men kunde aldrig skänka något sådant tillbaka, ty mitt hjerta var fritt.

Tiden gick. Snart var jag aderton år.

En afton hemkom jag temligen sent från en mindre bjudning. Huru väl minnes jag icke denna afton! Det var ljus i förmaket och fäster var ännu uppe. Jag hörde din röst, ty jag stannade ett ögonblick utanför dörren, och det föreföll mig, som om något oväntadt och viktigt skulle inträffa. Jag steg in, och du presenterade:

— En aflägsen slägtinge, major Erik Lamberg.

Detta namn var mig icke obekant; jag hade ofta hört det nämnas med beröm och aktning. Många

hade likväl påstått att han var en drömmare och fantast, samt att han ärft sin fars håg för äfventyr och ett oroligt lif. Jag visste att han varit officer, men tröttnat vid fredstidens enformiga tjenstgöring, tagit afsked och gått i fransysk tjenst. Han hemkom nu från Krimiska fälttåget med majors rang.

Det breda, röda ärr, han hade öfver tinningen, och hvilket till hälften doldes af hans mörka hår, hade han fått vid Sebastopols stormning, der han blifvit farligt sårad. En ung fransos, kapten Duclair, hade dock med egen lifsfara burit den sårade ur striden. Sedan dess hade en oupplöslig vänskap herrskat emellan dem, och fransmannen hade lofvat att besöka sin nordiske vän vid första lägliga tillfälle.

Allt detta beskref den unge mannen med så lifliga färger, och vi åhörde honom med odelad uppmärksamhet; ty när förfelar väl modet, tapperheten och styrkan att väcka det qvinliga deltagandet?

Först ganska sent åtskildes vi; men mina drömmar stördes oupphörligen af kanonskott, krutrök och vapenslammer.

På morgonen kunde jag icke annat än le åt min lifliga inbillning, som icke lemnade mig i fred, fastän jag var fullkomligt vaken. Ja, hvart jag än vände blickarna, såg jag framför mig den unge mannens solbrända och ärriga ansigte, blixtrande ögon och lifliga småleende.

Majoren, som sade sig hittills ha saknat allt

qvinnligt umgänge, och för hvilken kamratlivet i fält varit allt, tycktes dock rätt väl trivas i vårt sällskap.

Vid middagstiden fortsatte han sin resa, emedan han längtade att besöka sin far, hvilken han ej på flera år hade återsett. Emellertid lofvade han besöka oss frampå sommaren, då vi voro flyttade till fasters lilla villa, som ligger helt nära staden.

Som du vet, höll han ord; ty knappast voro vi ditflyttade, innan majoren anlände och förklarade sig hålla på att dö af ledsnad och overksamhet.

Väl förblef hans tid lika oupptagen; men man hörde honom ej längre klaga deröfver, utan han kunde sitta hela timmar å rad vid min sida och åse vår arbetsflit.

Så kom en vacker afton kort efter midsommar.

Utmed den lilla insjöns strand, som genomskar den vackra, välvårdade parken, gingo Erik och jag. Mången förtrolig tanke utbyttes då, och löften vexlades, som gjorde mig till en lycklig och rodnande brud.

Huru hjertligt deltog icke du, kära faster, i vår sällhet...

— Ack ja, hvem hade då kunnat ana, huru kort den skulle blifva, suckade öfverstinnan; — likväl hoppas jag allt skall blifva godt igen; ty...

— Att detta hopp är förgäfves, skall du snart inse... Huru föga anar man icke kommande sorger, då man är lycklig! Lik en ljus dröm förgingo de få månaderna före vår förening. En lycklig och

besvarad kärlek skänker alltid frid, isynnerhet när den icke grumlas af bekymmer för framtidens utkomst.

Erik hade väl ingen förmögenhet, men jag var ju rik... tanken härpå hade aldrig gladt mig förr än nu, ty härigenom kunde jag förskaffa honom det lugna, oberoende lif, hvarefter han ständigt sträfvat. På goda vilkor köptes den stora, vackra egendomen, hvilken vi genast efter bröllopet ämnade taga i besittning. Erik förklarade skämtande, att han blott ville blifva min förvaltare, och inhämtade oupphörligen mina råd, om huru vi skulle anordna allt för vår blifvande gemensamma trefnad.

Jag tyckte om att tänka på det stilla, lugna lif, hvilket väntade mig. Mina slumrande barndomsminnen väcktes i min själ, och jag längtade att åter fritt och obehindradt få svärma omkring på åker och äng, och med barnslig glädje tänkte jag på att rätt snart blifva en riktig duglig och omtänksam husmoder.

Så drömde jag, och under dessa drömmar försvunno dagarna hastigt undan. Utstyrseln var färdig, brudklädningen profvad och sydd, och krans och krona voro bundna.

Det var aftonen före min bröllopsdag. Erik var rest för att hämta sin far. Denne far tänkte jag på med en viss skygghet; kanske mest derföre

att han visat så liten åtrå vid att lära känna sin blifvande sonhustru. Ja, det hade fordrats Eriks hela öfvertalningsförmåga, att förmå honom öfvervara vår vigselakt.

Man berättade att den gamle kaptenen vore i högsta grad folkskygg och besynnerlig. Det hade dock gifvits en tid, då han varit ovanligt lefnadsglad och att denna period af hans lif varit stormig och full af äfventyr. Huru härmed egentligen förhöll sig visste man icke; ty han talade aldrig här om. Det enda man med säkerhet kände var, att han som marinofficer hemkommit från en längre sjöexpedition, tagit afsked med kaptens rang och dragit sig undan till en liten landtegendom, der han i knappa och bekymmersamma omständigheter i den största indragenhet framlevat sina dagar.

Vid fyratio års ålder hade han gift sig med en ung, okonstlad landtflicka, som skänkte honom tvänne söner, hvaraf blott Erik blef fullvuxen; den andre dog helt späd.

Modren öfverlefde ej länge denna sons förlust. Vål säger Erik att fadren djupt älskat och sörjt sin unga hustru, och likväl trodde han icke hon varit lycklig; ty hon hade ofta suckat och i hemlighet fällt tårar.

Och mig lofvade han att jag aldrig skulle fälla sådana tårar.

Det var redan sent på aftonen, då Erik med min svärfar anlände. Denne senares ansigte ljusnade något, då han såg vår sällhet. Emellertid före-

gaf han trötthet och drog sig tidigt tillbaka. Men Erik och jag, som ej sett hvarandra på flera dagar, hade mycket att säga hvarandra och du, kära faster, måste gäspa många gånger, innan vi tänkte på trötthet eller hvila.

Huru klar och herrlig var icke min bröllopsdag! Endast släkten och några få intima vänner deltog i den stilla festen.

Snart var jag iklädd reskläder... jag skulle resa hem. Huru underligt klingade icke detta ord!

Jag gick som i en dröm... Jag vet blott att jag med möda slet mig ur dina armar och att min svärfars kyss kändes kylig och kall; jag ryste ovilkorligen och mitt bröst fylldes af en namnlös ångest. Kort härefter suto Erik och jag bredvid hvarandra i den gungande vagnen. Tår efter tår rann långsamt ned för mina kinder. Då blickade Erik på mig med ett solvarmt leende, och tårarne torkade af sig sjelf, all ångslan försvann. Han fattade min hand, han höll den så hårdt och fast... jag visste att den oåterkalleligen tillhörde honom, och jag fann en ljuf trygghet i denna tanke. Få ord vexplades emellan oss, men i denna tystnad kände jag djupt att vi voro »ett lif, en själ».

Hjertats historia slutar icke med vigseln... Dess föregående känslor, lidelser och strider äro blott ett förspel, som lemnar rum för en sansad verklighet. Drömlifvet har upphört, man har framför sig ett mål, qvinnans egentliga lefnadsmål,

hvarunder dess ädlaste egenskaper böra utvecklas sig.

Väl kunna understundom missförstånd uppstå, som framkalla inre strider — kanske desto hårdare och bittrare, just genom den verklighet man lever uti; men genom ömsesidigt förtroende, kärlek och öfverseende kunna sådana strider bekämpas, och de pröfningar som påläggas oss, bäras då lätt, ty de bäras gemensamt. Ett oinskränkt förtroende är kärlekens och den husliga sällhetens säkraste grundval.

Så ungefärligen tänkte jag, der jag satt vid min makes sida, och jag lofvade inom mig att aldrig genom bristande uppriktighet underhålla ett påkommet missförstånd. Vid denna allvarliga försats kände jag mitt hjerta uppfyllas af frid och glädje, och jag bad innerligen Gud att så som jag borde kunna uppfylla mina kära nyss påtagna pligter.

Vagnen stannade. Vid dörren mottogos vi af husets och egendomens tjänstpersonal, som med nyfiken vänlighet betraktade oss. Och långt sedan vi dragit oss tillbaka, nådde oss deras glada skratt och utrop; ty de voro samlade i husets stora förstuga, der de drucko vår välgångsskål.

Efter denna dag randades för mig en ny tid, en tid full af sällhet och glädje. Jag var mycket lycklig... och denna lycka varade under trenne års tid...

Den unga kvinnan stödde sitt hufvud efter-

tänksamt i handen. Öfverstinnan betraktade henne tigande och det hjertligaste deltagande stod tecknad i hennes anletsdrag. Derefter fullföljde Helena med sakta röst:

— Jag hade för kort tid sedan fått min lilla son, då Erik en eftermiddag bortkallades från min sida ... man sade att en främling önskade tala med honom.

Han dröjde länge borta. Då han återkom var hans ansigte så blekt, att jag helt förskräckt frågade, om han vore sjuk. Han nekade härtill, men var hela aftonen allvarlig och tyst. Fåfångt frågade jag efter orsaken, och jag upphörde småningom härmed, ty jag såg att mina frågor besvarade honom. Följande morgon reste han bort, utan att säga hvarthän. Efter denna tid var han ofta borta och hans jemna, glada lynne hade blifvit förbytt till ett grubblande. Hvarje gång jag sökte närma mig för att få del af den oro, som tärde honom, slog han bort mina frågor med skämt, eller också kysste han mig och hviskade:

— Stackars lilla hustru, haf fördragsamhet ännu en liten tid, allt skall då blifva bättre!

Äfven du, kära faster, märkte det husliga moln, som uppstigit emellan oss, men på dina oroliga frågor svarade jag så lugnande som möjligt. Jag blygdes att tillstå det jag förlorat min mans förtroende.

Månader försvunno ... tunga, dystra, ensliga månader ...

Då föresatte jag mig en morgon att allvarligt tala med Erik. Jag ville till hvad pris som helst ha klarhet i det mörker, som allt mera hotade att förstöra mitt lugn...

Jag nalkades hans rum... jag hörde röster derifrån.

Det var inspektoren, som allvarligt föreställde min man, att icke upptaga mera penningar, emedan egendomen vore tillräckligt in-tecknad och att sådant i längden icke skulle gå väl...

Jag hörde icke min mans svar, ty andlös ilade jag åter till mitt rum. Jag hade nu erhållit klarhet, jag kände nu det bekymmer som nedtryckte min makes sinne. Säkert hade han haft ungarlsskulder, och detta var orsaken till hans sorgsna och oroliga uppförande. En suck undslapp mitt bröst. Huru lätt kände jag mig icke... allt kunde åter blifva som fordom. Hvad brydde jag mig om rikedom; för resten kunde nog affärerna åter ordnas, om man blott förståndigt öfverlade, och i rättan tid tog sina mått och steg.

Medan jag helt gladt betänkte detta och väntade att min man skulle blifva allena, då jag ville skynda till honom och säga, att jag kände hans hemlighet, och att jag vore beredvillig till hvarje offer, då hörde jag en häst galoppa... Det var Erik som red bort.

Nedslagen vandrade jag ur rum i rum. Luf-ten var qvalmig, mitt hufvud tungt och hjertat slog

af en tilltagande oro. Det föreföll mig, som om något olyckligt skulle hända... jag visste ej hvad.

Dagen framskred... sommarskymningen inbröt småningom.

Klockan var öfver tio då jag lemnade min sons sofrum. Han slumrade så lugnt och stilla; jag hade sökt frid i den stillhet, som omgaf hans vagga, men icke funnit den.

Fram och tillbaka vandrade jag i den stora salen och stannade emellanåt för att lyssna. Jag hoppades att Erik snart skulle återkomma. Jag längtade att luta mitt hufvud mot hans bröst, att förtroligt säga mitt hjertas tankar...

Slutligen gick jag ut på altanen. Natten var tyst och stilla, ingen vind rörde trädens toppar, blott här och der hördes ett sakta qvitter af någon liten fogel, som kanske drömde om dagens fröjder.

Då började några tunga regndroppar att falla och åskan lät höra sin högtidliga stämma.

Så stod jag länge och åsåg huru naturen rustade sig till en hård kamp.

En dörr öppnades då och tillslöts, som jag tyckte med stor försigtighet. Vid den starka blixst som hastigt glimmade till, såg jag min makes bleka anlete. Han kom från den högra flygelbyggnaden och begaf sig åter bort; ty kort härefter hörde jag bullret af hästhofvar, hvilket allt mera aftog. Den känsla, som härvid intog mig kan jag icke förklara, men hela min själ upplöste sig i att lyssna. Plöts-

ligt såg jag huru röda eldtungor fräsande stogo i luften, just från samma byggnad min make nyligen lemnat. Jag dånade icke, jag förlorade icke medvetandet, men hela min varelse darrade under inflytandet af den förfärliga tanke, som våldsamt trängde sig in i min själ.

I samma ögonblick skakade hela huset af ett förfärligt dån. Instinktmässigt höll jag händerna för ögonen, för att skydda dem för det eldhaf, som omgaf mig... Åskan hade slagit ned...

— Ena flygelbyggnaden brinner! var det rop som derefter hördes. Husets tjenare sprungo förfärade om hvarandra... Men jag... jag visste att innan himlens straffande hand antände denna byggnad, en annan hand... o, denna tanke är förfärlig!

Öfverväldigad af detta minne gjorde Helena ett kort uppehåll. Hon lutade hufvudet i handen och fortsatte med allt svagare stämma:

— Jag flydde till min sons vagga... tog honom i mina armar och ilade långt bort, jag visste icke hvarthän. Ur hjertats djup uppsände jag bön efter bön, utan att finna lugn eller tröst. Det föreföll mig, som om döden vore det enda, hvilket återstod för honom och mig. Ett ögonblick kände jag stor frestelse att ge efter för detta begär, men frestelsen gaf vika och jag anropade endast Gud att taga mig bort från denna rysliga, syndiga verld. Ack, jag trodde han bönhörde mig... men det var endast medvetandet jag förlorat.

Då jag uppvaknade, låg jag i min egen lilla sängkammare... till en början trodde jag mig ha varit rof för en förfärlig dröm; några ord som talades i min närhet ryckte mig snart ur denna villfarelse.

— Gud ske lof! hon återfår sansningen; skrämelsen har då icke dödat henne.

Det var Eriks röst. Min tunga var som förlamad, jag kunde icke ropa till honom om det bittra qval, som uppfyllde hela min själ.

— Lugna dig, älskade, sade han, och strök sakta mina brännande tinningar. — Faran är öfverstånden. Vål ha flygelbyggnader och ladugård blifvit lågornas rof, men corps de logiet är blott obetydligt skadadt, och vi kunna fortfara att bo härstädes, medan...

— Jag vill bort härifrån, ropade jag och sökte uppressa mig, men han qvarhöll mig med mildt våld.

— Var lugn, Helena... vi hafva icke lidit någon egentlig förlust, byggnaderna...

— Äro högt assurerade, afbröt jag med bitterhet. — Jag vet detta... *eldsvådan* är troligtvis ganska fördelaktig, för att upphjelpa affärerna...

— Du vet således... stammade Erik, och en mörk rodnad uppsteg på hans panna.

— Ja, jag vet detta och *mer* än detta...

Han studsade och såg forskande på mig.

— Var lugn, fortsatte jag med all den bitterhet, allt det isande förakt hvaraf jag var mäktig, — din hemlighet förvaras i mitt bröst. Endast den hårdaste

nödvändighet skall kunna framkalla berättelsen om denna blygd och vanära... Jag höll upp... ett svagt hopp att han icke skulle förstå hvarpå jag hänsyftade lifvade mig några ögonblick. Men han teg och fällde hufvudet i handen.

— Gå ifrån mig, jag behöfver vara ensam, jag måste sansa mig, vänja mig vid denna grymma, förfärliga tanke..

— Stackars barn, hviskade han och ville fatta min hand, — låt mig få förklara allt för dig.

Jag stötte honom undan.

— Någon förklaring behöfs icke... det skulle endast öka min smärta... låt oss begrafva minnet af hvad som skett... Gå, lemna mig nu...

Och han gick, i dörren vände han emot mig sitt bleka, sorgsna anlete. Hans läppar darrade, men intet ljud kom öfver dem.

Jag låg länge med slutna ögon... jag tänkte på de svåra pröfningar, som under en så kort tidrymd hemsökt mig.

Sorgen dödar icke hastigt; bit för bit förstör den det stackars blödande hjertat.

Mitt beslut var nu fattadt, ingenting kunde rubba detsamma.

Redan följande dagen reste jag till dig, faster... och jag har fullbordat denna smärtsamma berättelse, för att du skall upphöra att vara Eriks förespråkarska, för att du skall förstå hvarföre en återförening är omöjlig...

Kan du nu tadla mig för det jag icke ville

se min make, då han var här, för att återfordra mig... eller för att jag återsänder hans bref, utan att läsa dem. För mordbrännarens hustru finnes ej någon lycka... Men den förfärligaste tanken är den, att Gud straffar barnen för fädrens missgerningar.

— Stackars Helena, var allt hvad öfverstinnan sade. Det låg så oändligt stort medlidande i tonen hvarmed dessa ord uttalades, att Helena kände likasom en tröst och lättnad öfver att äntligen ha anförtrott fastern den sorg, som sedan några veckor nedtyngde hennes själ.

Långsamt lutade hon hufvudet mot den moderliga vännens bröst och de båda kvinnorna blandade sina tårar.

— Arma barn, huru kunde du så grymt misskänna din make! hördes nu en allvarlig röst, och ur närgränsande rummets skugga trädde nu en hög, manlig gestalt.

— Erik! hviskade Helena och dolde hufvudet i sina händer.

— Lofvad vare Gud, att jag kom i denna stund, så att jag kan rättfärdiga mig från den orättvisa misstanke du fattat... Jag undrar nu icke på att du afskydde mig.

— Orättvisa misstanke... eftersade Helena.

Hon stod nu midt emot sin make. Den slocknande brasan kastade på dem ett svagt sken.

Han utsträckte sina armar och omslöt den smärta, bäfvande gestalten. Så stodo de länge

och läste i hvarandras blickar. Och Helena tycktes nöjd med hvad hon läste; ty ett ljusst och mildt leende sväfvade på hennes halföppnade läppar. Det var länge sedan en sådan solglimt upplyste hennes bleka anletsdrag... det var länge sedan en så mörk purpur drog öfver kindens snö.

— Sätt dig här vid min sida, hviskade hon, — att jag må få öfvertyga mig att detta icke är en bedräglig dröm... Hon tystnade några ögonblick och återtog tvekande:

— Men om det icke är en dröm... kan du då förlåta att jag misskänt dig?

Han tryckte en kyss på hennes läppar.

— Tyst, min Helena... icke tillräknar jag dig detta fel, svarade han, och blickade mildt i sin unga hustrus allvarliga och frågande ögon. — Det hade tillkommit mig att noga förklara den hemlighet hvarpå du hänsyftade... jag hade derigenom besparat oss så många oroliga stunder... men jag teg, öfverväldigad af den smärta dina ord förorsakade. När du sedermera flydde mig, trodde jag ditt beteende till en stor del härröra från den skrämsel du erfarit vid åskslaget, och jag hoppades att i fasters närhet skulle du lättast återfå ditt lugn och sinnet sin jemnvigt. Men snart insåg jag att någon grund måste ligga för ditt besynnerliga handlingssätt; du nekade att se mig och återsände mina bref. Allvarligt oroad, kom jag därför nu för att begära en förklaring... Och jag känner mig lycklig att icke ha förlorat din kärlek,

hvilket jag nästan fruktade. Denna fruktan gjorde mig bäfvande... ja, jag måste samla hela mitt mod när jag begaf mig hit. Och jag säger ännu en gång: Det var ett missförstånd... lofvad vare Gud att jag kan rättfärdiga mig!

— Det trodde jag alltid, sade öfverstinnan och tryckte gladt och vänligt den unge mannens hand. — Likväl började Helenas underliga beteende, nedslagna och sorgsna sinne att allvarligt oroa mig... men blott ett ögonblick delade jag hennes villfarelse, hvilken din ankomst genast borttog... Jag glömde i förstone det Helenas misstanke icke grundade sig på ett ömsesidigt förtroende... och ett ömsesidigt förtroende är ju kärlekens och den äktenskapliga lyckans säkraste grundval... så sade du ju nyss, men glömde att handla derefter, smålog öfverstinnan.

Helena svarade icke; hon gömde sitt rodnande anlete vid sin makes bröst.

— Och nu skall du få höra den egentliga orsaken för min hemliga sorg... Det var verkligheten en sorg... djup och allvarlig... och härföre önskade jag skona dig, började majoren med sakta röst. — Du påminner dig ju den eftermiddag då jag bortkallades, emedan en främling önskade tala med mig... då jag återkom till dig var jag dyster och orolig. Du skall snart få höra att denna oro icke var utan orsak.

Vid mitt inträde i arbetsrummet, såg jag framför mig en gammal man, som ödmjukt bu-

gande, frågade, om han hade äran tilltala major Lamberg.

Jakande härtill bad jag honom taga plats.

— Mitt namn är Alm... har ni någonsin hört er far tala om styrmannen Alm?

— Nej, icke det jag kan minnas, svarade jag.

— Nå, om han icke har nämnt mitt namn, så har han dock icke kunnat glömma det, återtog den gamle och ett något ironiskt leende lekte på hans tunna läppar. — I alla händelser är jag nu kommen för att upplifva gamla minnen. De gå långt tillbaka i tiden... jag tror innan majorens födelse.

Min berättelse handlar om en ung man, af ett något öfverdådigt och vildt sinnelag, som ställde sig i äfventyr, hvilka kunde för honom ha medfört stora obehag.

Jag är svensk till börd, och för omkring trettiotvå år sedan var jag styrman på en brigg, som då låg i Marseille för att intaga last.

Min kapten var en medelålders man, men derföre ej vuxen från ungdomens dårskaper. Han var spelare.

Hvarje afton begaf han sig till ett af olika nationer besökt spelhus. Emellertid blef lasten intagen och vi väntade blott på fördelaktig vind, för att lätta ankar. Som jag icke hade något bestyr ombord, följde jag då en afton kapten i land. Der togo vi farväl af hvarandra och begåfvo oss åt skilda håll, sedan vi öfverenskommit att träffas vid tolf tiden.

Anländ till den utsatta mötesplatsen, såg jag på afstånd huru något mörkt rörde sig. Jag gick närmare... Döm om min fasa då en varelse låg orörlig och känslolös utsträckt framför mina fötter, medan hans fickor ifrigt genomsöktes af en i vid kappa inhöljd man.

I denna sysselsättning var han så fördjupad, att han först märkte min närvaro, då jag slog honom på axeln.

Han ville skynda undan, men jag fasthöll honom. Vi brottades... Vid det svaga lyktskenet såg jag honom bära svensk marinuniform. Mössan föll af och hans ungdomliga och förfärligt bleka ansigte förvred sig konvulsiviskt. Drag för drag inpreglade det sig outplånligt i mitt minne. Mot min vilja rördes jag till medlidande.

— Ni är svensk, sade jag, — och det är med bedröfvelse jag ser mig ha påträffat en landsman, vid utöfvandet af ett så rysligt brott.

— Släpp mig, min herre, utropade den främmande. — Jag svär vid min heder att jag är oskyldig till ett värre brott, än önskan att tillägna mig några nu för den liflöse alldeles värdelösa papper.

— Jag vill tro er, svarade jag och släppte hans arm, — men ni har varit mycket oförsigtig... hvarje gång ni håller på att åter begå en oförsigtighet... så kom ihåg styrman Alm.

— Var säker derpå, svarade den okände, tog upp mössan från marken och skyndade bort.

Detta tilldrog sig på kortare tid än en minut.

Blifven ensam, lutade jag mig öfver den liflösa kroppen. Till min förskräckelse igenkände jag min egen kapten.

Förgäfves sökte jag återkalla hans flyktade lifs-
andar. I detta ögonblick tågade en nattpatrull
förbi. Jag måste följa med, och blef anklagad
som min kaptens mördare. Då jag lutade mig öf-
ver honom, hade jag på marken funnit något hårdt,
som jag tanklöst stuckit i ena bröstfickan. Det var
en blodig plånbok, som inneslöt några vexlar.

Denna plånbok var det starkaste bevis man
egde emot mig.

Förgäfves bedyrade jag min oskuld... som
fånge återfördes jag till fäderneslandet och dömdes
till listidsfängelse... För ett år sedan blef jag
dock fri... Mitt stilla uppförande förskaffade mig
denna slutliga nåd. Men jag hade blifvit man och
grånat i fängelse...

Han höll upp några ögonblick, derpå fortsatte
han halfhviskande:

— Att blifva behandlad med orättvisa förädlar
icke hjertat... mitt åtminstone fylldes med bit-
terhet... och jag hatade med en förorättad mans
hela kraft den person, för hvilken jag visat en svag-
het, som hade min egen olycka till följd.

— Och dock hämnades jag icke... ehuru jag
kunnat det; ty vexlarne, som förvarades i plånbö-
ken, buro falsk namnteckning, och voro skrifna med
samma hand, som ett bref, hvilket till underskrift

bar ett hittills välkändt namn... och som låg förvaradt bredvid vexlarne.

Jag lyckades undangömma och medföra både vexlar och bref.

Vid undersökningen uppdagades det att min kapten, sedan han vunnit stora penningesummor af en svensk marinofficer, derpå kommit i ordvexling med en spanior och att dessa båda hade följt hvarandra ned på gatan, sedan de för sitt oväsen blifvit utvisade från spelsalen.

Detta var allt hvad man visste om kaptenens senaste stunder. Men det verkade dock icke till mitt frikännande.

Jag är öfvertygad att spanioren utfört mordet...

Marinofficern ville rädda sin heder; ty han hade begått förfalskningbrottet.

— Och nu, min herre... hvad ger ni mig, för att återköpa dessa sedlar, som bära er fars handstil?

Jag satt förstummad och bedröfvad.

Han räckte mig en af vexlarne. Det återstod ej för mig något tvifvel... jag hade framför mina ögon det rysliga beviset om min fars brottslighet.

Till hvad pris som helst måste jag köpa hans tystnad. Inom mig sjelf ville jag begrafva detta brott, som för alltid skulle brännmärkt vårt namn. Ja, icke ens min far skulle få del af att jag kände hans ungdomsfel, han skulle aldrig behöfva rodna inför sin son... Jag visste nu hvad det var för ett

sorgligt minne, som borttagit hans ro och stört hans frid; medvetandet härom hvilade redan centnertungt på mig.

Som jag fortfarande bibehöll tystnad, återtog styrman Alm:

— Om er far varit rik skulle jag vänt mig direkte till honom och icke oroat er, men det återstod ej för mig något annat än att handla som jag nu gjort; ty jag behöfver penningar... mycket penningar.

— Dem skall ni också erhålla, svarade jag.

Den gamles ansigte ljusnade något och hans oroligt kringirrande ögon erhöllo en stadigare blick.

— Ser ni, återtog han efter en stunds tystnad, — jag vill gerna att ni skall förstå mig... Bevekelsegrunden för mitt handlingssätt är icke en låg girighet, eller begär att på ålderdomen njuta af ett lif, hvars ungdom och medelålder förflutit under de sorgligaste strider och pröfningar. Den värsta bland dem alla var dock... ser ni, jag egde en hustru och vi hade ett barn, en dotter. Denna dotter hade jag aldrig sett, ty hon föddes kort efter mitt fängslande. Jag skref till min hustru, omtalade hvarföre jag blifvit anklagad och bedyrade min oskuld, samt bad henne söka tillstånd att få besöka mig. Huru längtade jag icke att få luta mitt hufvud mot hennes bröst, och der få gråta ut... att höra hennes älskade stämma hviska, att hon trodde på min oskuld, om hela verlden dömde mig skyldig... Men hon trodde mig icke... hon kom

icke. Detta, herre, var min värsta pröfning. Att vara misstrodd af den man älskar och icke kunna rättfärdiga sig... blotta tanken derpå kommer mina gamla, förtorkade ögon att tåras.

Då jag nu efter åratal blef fri skyndade jag att söka min hustru.

Hon var död... död af bekymmer och elände... Men mitt barn lefde... lefde i den yttersta fattigdom; ty man skydde att gifva *mördarens dotter* ett nödtorftigt arbete.

Hon har lutat sitt hufvud mot mitt bröst och sagt:

— Jag tror på din oskuld, far... jag läser den i dina ögon...

Det är för henne jag behöfver penningar... det är henne jag vill göra rik; ty hon har gjort mitt gamla, fattiga, hopplösa, oroliga hjerta fullt af kärlekens rikedom...

Jag vill resa bort med henne; långt bort till främmande land... der ingen känner oss... der skola vi uteslutande lefva för hvarandra... mina och hennes sista lefnadsdagar skola blifva fulla af frid och lycka.

Han tystnade... öfver de gamla, af bekymmer fårade anletsdragen strålade en nästan himmelsk klarhet.

Jag räckte honom min hand, han tryckte den fast emellan sina hårda fingrar.

— Tack, sade han, med lugnare stämma; — äfven ni tror på min oskuld... tack!

— Ert ädla handlingsätt emot min far är en tillräcklig borgen härföre... jag kan aldrig vara nog tacksam, svarade jag med upprörd stämma.

Nu uppsatte jag en förbindelse på en större penningssumma, som gjorde styrman Alm till en bergad man.

Det var egentligen dina penningar, som jag skänkte till honom... jag kan icke säga att jag härmed köpte hans tystnad; ty jag tror icke att han skulle haft hjerta att förråda min far, huru jag än hade handlat... Och fastän jag skuldsatte egendomen, tror jag likväl att du gillar detta mitt handlingsätt.

Helena tryckte sin mans hand.

— Stackars Alm, suckade hon; — hvad det måtte vara svårt att så få lida för en annans brottslighet.

— Det var derföre, återtog major Lamberg, som jag måste göra resor, för att anskaffa de utlofvade penningarne, derföre mitt hemlighetsfulla och ojemna uppförande. Likväl var jag många gånger tvehågsen om jag icke borde anförtro dig hela detta sorgliga förhållande... men du var ännu svag och sjuklig... jag tyckte mig blott onödigtvis oroa dig.

Huru förvånade och smärtade icke mig då dina ord, när jag trodde att du, på ett för mig oförklarligt sätt, fått del af den skam som tyngde mitt hjerta. Jag trodde du missbilligade de uppoffringar jag gjort, för det jag i ringa mån sökte ersätta den arme mannen sitt oförskylda lidande. Dock detta

uppförande var så olika din milda och välgörande natur, att jag icke länge hyste denna tro, utan började hafva allehanda funderingar, hvars resultat blef att jag i afton begaf mig hit.

— Men hvarföre smög du dig åsknatten så hemlighetsfullt från högra flygelbyggnaden? Har du någon anledning att misstänka hvems den hand kunde vara, som...

— Ja, älskade... äfven detta känner jag. Strax innan inspektoren kom in till mig och talade om våra förändrade affärer, anlände Alm. Som han skydde att visa sig för främmande, hade jag anvisat honom ett rum i omnämnde flygel, hvilket han åtskilliga gånger förut hade begagnat.

Derpå red jag bort för att uppbära de sista penningarne, hvilka enligt min förbindelse denna dag skulle utbetalas.

Mot beräkning kom jag att dröja längre borta än som var ämnadt. Det var mörkt då jag anlände hem, hvarföre jag genast skyndade att uppsöka Alm. Han väntade tålmodigt på min återkomst. Då han återlemnade den sista vexeln, välsignade han mig innerligen.

Följande morgon ämnade Alm afresa till G., der han skulle sammanträffa med sin dotter. Och derifrån ville de afresa, för att i en undångömd vrå af Schweiz söka ett så länge saknad hem.

Vårt afsked från hvarandra var upprörande. Skakad slet jag mig ur hans famn. Den tryckande luften gjorde mig ännu ängsligare; jag saknade

kraft att uppsöka dig, jag måste först vara lugn för att ej förråda mig. Då ilade jag till stallet, lät der ånyo sadla min häst; den häftiga ridten gjorde mig godt, den förströdde mitt sinne...

Snart vände jag mot hemmet... Detta hem stod då i ljus låga... Åskan hade slagit ned.

Med oerhörd ansträngning lyckades vi rädda boningshuset, allt annat blef lågornas rof...

Jag skyndade att söka dig... du och barnet voro borta, man hade sett dig ila undan med gosen i din famn; då kände jag mig lugnad.

Blott med möda kunde man rädda Alm; han var halfqväfd af rök och svårt bränd på armar och händer. Han omtalade för mig, att kort innan min ankomst hade han bränt några papper i det närgränsande rummet; de voro icke alldeles förbrända då han hörde mina steg, hvarföre han skyndade att möta mig. Denna omständighet glömde han då för ögonblicket, men några sekunder efter min bortgång hade han känt en stark röklukt. Förskräckt öppnade han dörren... vid det luftdrag som uppstod slog lågan ut genom fönstret. Några minuter här-efter hörde han det förfärliga åkslaget.

Han försökte att med händerna släcka elden, men inscende det fruktlösa i sitt försök ilade han mot dörren; äfven der omgafs han af eld. Halfqväfd af rök nådde han nedersta trappan, der förlorade han medvetandet, men varseblefs i det-samma af inspektoren, som äfven ilade undan. Denne räddade honom,

Så fort elden var någorlunda dämpad, skyndade jag att uppsöka dig.

Omsider fann jag dig ligga afdånad icke långt ifrån pastorshuset, dit jag förmodade du ämnade taga din tillflykt... Vår son låg qvidande bredvid dig... det var hans skrik, som förde mina steg till din sida.

Det var då jag förbjöd att ingen fick nämna för dig, om att Alm hållit på att blifva innebränd; ty jag trodde att berättelsen härom skulle ännu i högre grad uppskaka dig.

Blott småningom återvann Alm sin helsa; men innan han var fullkomligt återställd begaf han sig jemte dottern på den efterlängtade färden. Jag erhöi i går hans första bref... det är dateradt från Hamburg. Du skall läsa det. Han liknar sin frihet vid oceanens rullande bölja; intet tvång kan nu mera fångsla den... Måtte han länge få njuta af sin så länge orättvist förnekade frihet... och må hans dagar fortgå i lugn och frid.

— Amen, suckade Helena i sitt hjerta.

— Och nu, min älskade, är ju allt åter klart... jag har ju återvunnit ditt förtroende?

— Och du skall aldrig förlora det, hviskade Helena och slöt sig fast intill den älskade mannen.

Brasan hade brunnit ut... kol efter kol slocknat, utan att någon aktat derpå, och skymningen hade gifvit vika för fullkomligt mörker.

Men i de återförenades hjertan var ljusst och herrligt.

Och många år härefter var denna skymnings-
stund deras ljufvaste minne.

Intet misstroende, intet moln uppstod mera på
deras husliga himmel.

Och då de en gång stodo vid fadrens döds-
bädd, hviskade sonen i hans öra lugnande, tröstande
ord, och i hans brystna ögon darrade då en tår...
den ångrande och botfärdige syndarens tår.

Allmännyttigt handbibliotek. N:ris I—25.

N:r 1. **Handbok för praktiska ölbyggare.** På erfarenhet och praktik grundade anvisningar för vinnande af ett godt öl. Af *G. L. Habich.* 1 rdr.

N:r 2. Den fullständiga **Ohyreboken.** 240 anvisningar att döda och fördrifva allt slags ohyra, såväl inom- som utomhus. Efter de tillförlitligaste källor. 2:a uppl. 50 öre.

N:r 3. **Svenska fiskeriboken.** Af *C. R. Roselli.* 50 öre.

N:r 4. **Läder-recept-bok,** innehållande skinns och hudars färgning, läderlackering, flera slags förbättrade skovax och blanksmörjor, att göra lädret ogenomträngligt af väta, pröfva sulläders godhet och göra sulorna varaktigare, samt att bereda lädersurrogat, tvätta och färga handskar m. m. Bearbetn. efter tyskan. 75 öre.

N:r 5. **Svensk örtbok.** Af *C. Roselli.* 50 öre.

N:r 6. **Redskapsfabrikanten** på landet. Anvisning att på egen hand förfärdiga kastmaskiner, hackelsemaskiner, tranärtscharpor, hjulnaf, hjul och sellokor. Af *J. M. Bong.* Med litografierade figurer. 40 öre.

N:r 7. Anvisning att efter nyaste metoder **tillverka pressjäst** och andra jästsorter. Af *H. Marquard.* 50 öre.

N:r 8. Fullständigaste handbok för **betsning, polering och lackering** af trä, ben, horn och elfenben. Tillförlitligaste metoder att gifva simplare träslag det fullkomligaste utseende af finare, att bereda politurer och fernissor samt att rengöra äldre arbeten och återgifva dem utseende af nya. Jemte bihang: **Anvisning till metallers lödning.** Af *H. F. Stöckel* och *C. F. G. Thon.* 2:a uppl. 75 öre.

N:r 9. **Bennjålet** och dess användning såsom gödselämne. Nyaste erfarenhetsrön, sammanställde af dokt. *Wilhelm Cohn.* 40 öre.

N:r 10. **Koksaltet** såsom medel att öka ladugårdens afkastning. Af en praktisk landtushållare. 25 öre.

N:r 11. **Handledning i fotografi.** 1 rdr.

N:r 12. Den nyttiga hjälparen vid **målning med lim- och oljefärger,** såväl simplare som till efterbildning af olika träslag och stenarter, beredning af fernissor på kall väg; om målning med zinkhvitt samt på linne, metaller och glas m. m. jemte billiga och skyddande anstrykningsmedel för trävirke, murar o. s. v.; luktfria och torkande färger; enkelt sätt att reparera spruckna väggar; oljemålade arbetens rengöring m. m.; lackering efter engelsk method; samt om vattenglasat, dess beredning och användande. Af *C. Schreiber.* 2:a uppl. 75 öre.

N:r 13. Praktisk handbok i **lackering** på alla slags arbeten af trä, bleck, tenn, jern, läder, sten m. m.; förgyllning, försilfring och bronsering på trä, messing, bleck, tenn, jern, bly och gips m. m. samt beredning af nödiga färger, fernissor, kitt m. m. Af *J. Herrmann.* 50 öre.

N:r 14. Ny metod för **skogsodling,** Af *R. v. Buttlar.* Öf-

versättning af skogsförvaltaren F. Bergström. Med träsnitt. 1 rdr.

N:r 15. **Nya hönsboken**, eller Fullständig anvisning till höns-skötselns rationela bedrivande. Af *Fridolph Björting*. Med litografierade teckningar. 75 öre.

N:r 16. **Den lilla murareboken**, eller Lättfattlig anvisning att tillaga flera sorters murbruk för murning och rappning, tegeltaks gipsning, väggars och taks rappning och öfverstrykning, fyllning under golf m. m. Af *J. M. Bong*. 25 öre.

N:r 17. Den praktiska **Snickareboken**, med anvisningar om de särskilda träslagens olika användbarhet, iakttagelser vid deras inköp och torkning, träarbetens hopsättning, äfvensom limmets tillredning, linoljering, fernissberedning, betsning, polering, målning m. m., för åstadkommande af prydliga och varaktiga snickeriarbeten. Efter *H. F. Stöckel* och *A. W. Hertel*. 2:a uppl. Med litografierade figurer. 1 rdr.

N:r 18. Praktisk handbok i **Jernhandteringen**, innehållande de förnämsta grunderna i masmästeriet, färskningsprocesserna, jernsyningen, anvisning till degelprof, kemiska analyser å stål- och jernsorter samt ordnandet af härdställningar. Enkelt och lättfattligt uppställt af *W. Avelson*. 1 rdr.

N:r 19. **Öronens vårdande** under friska och sjukliga tillståndet, lättfattligt framställt af dokt. *R. Hagen*. Öfversättning af Prof. *J. G. Collin*. 50 öre.

N:r 20. **Kaffe och the**. De olika sorterna, kännetecknen på godt, skadadt eller förfalskad, de olika tillredningssätten samt de förnämsta surrogaterna jemte uppgift på deras sammansättning och beredning, samt dietetiska regler för deras begagnande. Af *Wilhelm Neuhoft*. Öfversättning från andra upplagan. 75 öre.

N:r 21. **Torfmassarnes användbarhet** i hushållet, industrien, metallurgien, byggnadskonsten, helsovården, jordbruket m. m. Af *A. F. Westerlund*. 1 rdr.

N:r 22. Den tillförlitlige **Socketbagaren och Likörfabrikanten**. Tillförlitliga anvisningar att tillaga karameller, mandelkonfekt, brända mandlar, biscuiter, sockerbröd, thebröd, bakelser, kakor, tårter, konserver, marmelader, sylter, safter, lemonad och mandelmjök, samt likörer på kall väg. Af *J. Juliusson*. Tredje upplagan. 50 öre.

N:r 23. **Konserveringsboken**. Säkraste förvaringsmetoder för kött, grönsaker, mjök, smör, ägg, mjöl, bröd, frukt, jästa drycker; inläggning i socker (syltning); förklaring öfver jäsningsfenomenerna, samt anvisning till uppförande af en ändamålsenlig iskällare. Bearbetning efter *V. Storch*, *H. Klencke* m. fl. af *A. F. W.* 50 öre.

N:r 24. **Om hornboskapens vinterutfodring**. De olika foderämnenas näringsvärde, deras beredning och blandning. Efter *W. Schlitte* af *C. A. Hermelin*. 50 öre.

N:r 25. **Sveriges Läkedomsväxter**, deras uppsökande och användande, jemte en kort växtbeskrifning. Till tjänst för Sveriges allmog. Af *Emil Öberg*. 75 öre.

Alphabet of Petr Thomsson:

Var till Ammiral

In Landstämman i Sverige

In Landstämman i Europa

Stenografiska systemet

Till salu i alla boklädor:

Arbeten af Pehr Thomasson:

Ett klöfverblad, 50 öre; *En barndomsflamma*, 50 öre; *Vallflickan och Grefven*, 50 öre; *Flickan i Norrström*, 25 öre; *Midsommarbruden*, 1 rdr; *Guds dom*, 35 öre; *Målarens ideal*, 90 öre; *Ljungblomman*, 1 rdr 50 öre; *Kärlekens skyddsenglar*, 1 rdr.

Vår tids Amerika.

Af *H. W. Dixon*. 2 delar. Öfvers. af *Th. Hammarsköld*. 3 rdr.

»Mr Dixons arbete har af de engelska tidningarne och tidskrifterna lofsjungits i korus. Det är också i hög grad spirituellt, lifaktigt och på en gång underhållande och undervisande.» (Aftonbl.)

»Vi hafva icke på länge läst ett arbete af detta slag, som skänkt oss mer nytta och nöje. Med en sällsynt opartiskhet och objektivitet tecknar förf. lifvet i vår tids Amerika. Och hvem skall icke med nöje betrakta en sådan teckning?» (N. Dagl. Alleh.)

En kanotfärd i Sverige.

Af *J. Macgregor*, 75 öre, samt

En flodfärd i Europa.

Med kanoten *Rob Roy*, förd af *J. Macgregor*. 1 rdr 75 öre.

»Mr Macgregor har valt ett unikt sätt att färdas — »ett sätt», säger han, »hvarigenom den resande skall komma i beröring med för honom hittills främmande menniskor och förhållanden, på samma gång som han genom nyttig rörelse stärker sin helsa och genom ständigt spänd uppmärksamhet och intresse sina själsförmögenheter.» Också hafva hans skildringar en friskhet och ursprunglighet som få resandes. Macgregor är ingen vanlig flanör: han är en skarp iakttagare.» (Aftonbladet.)

Skarpskyttens ungdomsminnen.

Historisk berättelse af förf. t. »Gud och guld» m. fl. (*C. G. Starbäck*.) 2 rdr.

»Författaren till detta arbete, lektor Starbäck, har gjort sig fördelaktigt känd både såsom historieskrifvare och som romanförfattare, och man har därför anledning att vänta af honom en god historisk roman. Förväntningarna bli icke heller svikna, ty i den bok vi här anmäla, finner man en af de bästa dylika, som på sednare tider utgifvits.» (Göteb. H. o. S. T.)

På Vulkanen.

Pariserskildringar af *Sigismund Kolisch*. 2 rdr.

»En bukett af små skizzer öfver franska kejsarfamiljens utmärkte personligheter inom politikens, litteraturens och konstens värld, såsom *Proudhau*, *Michelet*, *Renan*, *Liszt* m. fl. Boken är skriven med mycken talang och innehållet i hög grad fängslande.» (Jönk.-bl.)

PERH THOMASSON. En skymningstund.

Inches

1

2

3

4

5

6

7

8

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

